

Stran kvalifikace správců požaduje se zpravidla buď absolvování konservatoře anebo odbytí státní zkoušky z hudby před zvláštní zkušební komisí státní; lze se však ve zvláštních případech spokojiti i jinakým průkazem způsobilosti (na př. divadelní působení operního pěvce pro školu zpěvu a pod.) (srov. výn. býv. min. kultu a vyuč. z 21. VIII. 1871, č. 5602, Věstník č. 48, a ze 16. V. 1896, č. 11029, Věstník č. 34 a 35). Jsou-li podmínky splněny, vezme zemský úřad zřízení soukromé školy hudební na vědomí, v opačném případě zakáže zřízení její (§ 10). Je proto nesprávně (a nedovolené?) užívatí názvu „koncesovaná hudební škola“ a podobných názvů (srov. nál. býv. rak. s. s. Budwiński 6678 A/1909 a 8958 A/1912).

Uvedené předpisy platí však jenom o soukromých školách hudebních; udílení domácího vyučování hudbě není na uvedené podmínky vázáno (§ 16 cit. cís. nař., srov. § 17, odst. 3., rak. stát. základního zák. o všeobecných právech státních občanů z 21. XII. 1867, č. 142 ř. z., nyní ovšem již zrušeného čl. IX. uvoz. zák. k úst. listině č. 121/1920 Sb.).

Ovšem podléhají jak soukromé školy hudební tak domácí vyučování hudbě podle § 120, odst. 2., úst. list. a § 1 zák. č. 292/1920 Sb. „vřehnímu vedení a dozoru“ resp. „nejvyšší správě a dozoru“ státu, který úkony ty vykonává ministerstvem školství, zemskými úřady a státními inspektory (čtyřmi, po jednom pro Čechy, Moravu, Slovensko a pro školy německé).

Co do rozdílu mezi „soukromou školou“ na jedné a „domácím vyučováním“ na druhé straně má n. s. s. podle nál. Boh. č. 3171, 6646, 6647 adm. za to, že soukromou školou jest rozuměti takový podnik vyučovací, který máje určité pevné stanoviště a zvláštní místnosti provozovací k účelům školským zřízené, pravidelně a podle všeobecné, pro všechny žáky nebo pro určité skupiny žáků společné osnovy vyučovací vyučuje určitým předmětům hromadně, t. j. více žáků zároveň, kdežto domácím (soukromým) vyučováním možno rozuměti jen takové vyučování, které (třebas ovšem se děje také podle určitých metod) udílí se jen jednotlivým žákům nebo malým skupinám žáků podle individuálních potřeb jednotlivého žáka bez zvláštních, školsky zřízených místností provozovacích.

Na území uherského práva (Slovensko a Podkarpatská Rus) není

výslovné normy upravující soukromé školství hudební.

Zvláštní úpravy došla jen organisace král. uher. akademie hudby v Budapešti (nař. býv. uh. min. kultu a vyuč. č. 60577/1909), dále aprobace učitelů (profesorů) hudby; zejména viz zkušební řád pro učitele hudby na hudebních školách založených nebo vydržovaných státem, obcemi nebo soukromíky (min. nař. č. 84138/1904, č. 14421/1905, č. 57733/1907), pak zkušební řád pro učitele zpěvu na školách středních (min. nař. č. 57997/1909), zkušební řád pro učitele vyšších škol obecných a měštanských (min. nař. č. 539 pres. 1902, § 12) a pod.

Prakse užívá však nyní i na Slovensku „jako práva obyčejového“ předpisů shora cit. cís. nař. z r. 1850, které svého času bylo vydáno pro celé mocnářství rakouské.

2. Jednotlivé hudební školy nestátní. Sem náleží spolková škola „Deutsche Akademie für Musik und darstellende Kunst“ v Praze, dále „hudební a dramatická akademie pre Slovensko“ v Bratislavě, „ústav s právom verejnosti, postavený na roveň štátnych konzervatorií hudby“, které výnosem min. školství a nár. osvěty z 11. XII. 1926, č. 142590/V Věstník min. ročn. IX., seš. 2., str. 84, bylo uděleno „právo veřejnosti“, pak řada městských a spolkových škol hudebních státem subvencovaných, jichž je v Čechách 28, na Moravě 20, ve Slezsku 4, na Slovensku 7, konečně značný počet (několik set) vlastních čistě soukromých škol; (na subvence je na rok 1929 ve státním rozpočtu pamatováno částkou 980.000 Kč).

Osvald Janota.

Humanitní ústavy

viz Nemocnice a jiné humanitní ústavy.

Choromyslnictví

viz Nemocnice a jiné humanitní ústavy.

Chudinské procento.

I. Ch. p. je dávka veřejná, která se vybírá od zcizitele věcí movitých i nemovitých z výtěžku docíleného veřejnou dobrovolnou dražbou ve prospěch obecní péče chudinské.

S hlediska finanční vědy je to dávka účelová, kterou lze nejspíše počítati k daním obchodovým.